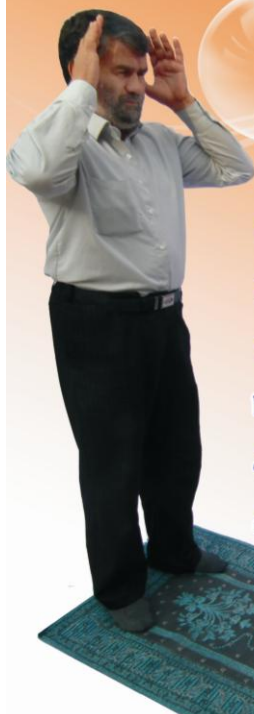

۱

احکام

نماز

تقلید	صفحه ۲
وضو	صفحه ۷
غسل	صفحه ۱۷
تیمم	صفحه ۲۴
مقدمات نماز	صفحه ۲۹
واجبات نماز	صفحه ۳۳
نماز مسافر	صفحه ۵۷
نماز جماعت	صفحه ۵۹

۲

تقلید چیست ؟

چه کسی باید تقلید کند ؟

تقلید

در چه چیز باید تقلید کرد ؟

از چه کسی باید تقلید کرد ؟

- تقلید عمل کردن به دستور مجتهد است.
- کسی که نه مجتهد است و نه محتاط باید تقلید کند که به او مقلد می گویند.
- در اصول دین و نیز در ضروریات احکام مانند وجوب اصل نماز و روزه نباید تقلید کرد، بلکه تقلید فقط در احکام فرعی فقهی است.
- از مجتهد جامع الشرایط (مرجع) باید تقلید کرد.

امام حسن عسگری (ع) :

از فقها ، آنان که خویشتن دار و نگهبان
دین خود و مخالف با هوای نفس خویش
و مطیع فرمان خدا باشد ، مردم باید از
چنین کسی تقلید کنند و این گونه افراد
بعضی از فقهای شیعه اند ، نه همه ی
آنان.

شرایط مرجع تقلید

مرجع تقلید مجتهدی است که شرایط

زیر را دارا باشد :

- ۱- مرد باشد .
- ۲- بالغ باشد .
- ۳- عاقل باشد .
- ۴- شیعه دوازده امامی باشد.
- ۵- حلال زاده باشد.
- ۶- زنده *
- ۷- عادل.
- ۸- اعلم.
- ۹- حریص به دنیا نباشد.

* تقلید ابتدایی از مجتهد میّت جایز نیست.

۵

راه‌های شناخت مرجع تقلید

۱- خود انسان به اعلمیت مرجعی یقین کند.

۲- گواهی دو عالم عادل خبره در صورتی که دو عالم دیگر با نظر آنها مخالف نباشند.

۳- اطمینان از گفتار اهل علم (که توانایی تشخیص اعلم را دارند) برای او حاصل شود.

۶

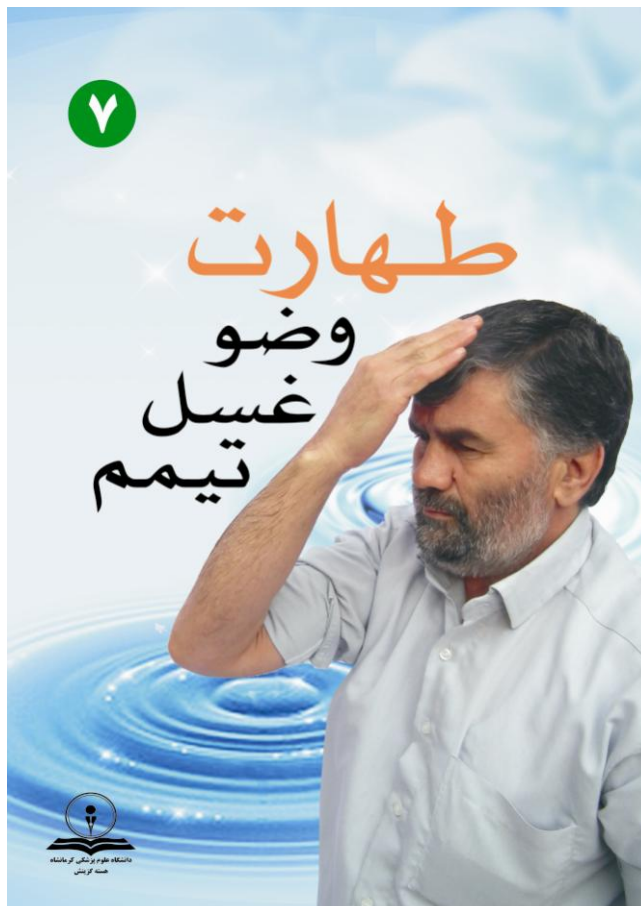
راه‌های دریافت فتوای مرجع تقلید

- ۱- شنیدن از خود مرجع.
- ۲- شنیدن از دو نفر عادل.
- ۳- شنیدن از کسی که مورد اطمینان و راستگو است.
- ۴- دیدن در رساله مرجع.

۷

طهارت وضو غسل تیمم

۸

- ۱- وضو: شستن صورت و دستها و مسح سر و پاها
به نیت وضو.
- ۲- غسل: شستن تمام بدن به نیت غسل
- ۳- تیمم: زدن کف دو دست بر چیزی که تیمم بر آن
صحیح است و کشیدن آن به تمام پیشانی و نیز
پشت هر دو دست به نیت تیمم بدل * از وضو یا بدل
از غسل.

* به جای

کیفیت وضو

۱- شستن صورت از بالای پیشانی (جایی که موی سر می روید) تا آخر چانه به پهنای مقدار کف دست بین انگشت وسط و انگشت شست.

۲- شستن دست راست و سپس دست چپ از آرنج تا نوک انگشتان.

۳- مسح جلوی سر با رطوبت آب وضو که در دست مانده.

۴- مسح پای راست و سپس پای چپ از نوک انگشتان تا برآمدگی روی پا توسط رطوبت باقیمانده از وضو در دست ها.

مسائل

وضو

۱- صورت و دست ها باید از بالا به پایین شسته شوند و برعکس باطل است.

۲- شستن صورت و دست ها به قصد وضو مرتبه اول واجب، مرتبه دوم جایز و مرتبه سوم و بیش از آن حرام است.

۳- جای مسح باید خشک باشد و اگر اندکی مرطوب است به طوری که تری مسح به آن رطوبت غلبه می کند اشکال ندارد.

۴- در موقع مسح، سر و پاها باید ثابت باشند و دست برای مسح روی آنها کشیده شود.

۱۱

شرایط صحیح بودن وضو

۱۲

- ۱- آب وضو پاک باشد.
- ۲- آب وضو مطلق باشد (مضاف نباشد)
- ۳- آب وضو مباح باشد (غصبی نباشد)
- ۴- ظرف آب وضو مباح باشد.
- ۵- ظرف آب وضو طلا و نقره نباشد.
- ۶- اعضاء وضو موقع شستن و مسح کردن پاک باشد.
- ۷- وقت برای وضو و نماز کافی باشد.
- ۸- به قصد قربت وضو بگیرد (نه برای خنکی ، نظافت و ...)
- ۹- به ترتیب وضو بگیرد.
- ۱۰- کارهای وضو را پشت سر هم انجام دهد.
- ۱۱- کسی او را وضو ندهد.
- ۱۲- استعمال آب برای او ضرر نداشته باشد.
- ۱۳- در اعضاء وضو مانعی از رسیدن آب نباشد

۱۳

کارهایی که باید برای آنها وضو گرفت

- ۱- برای انجام نمازهای واجب غیر از نماز میت.
- ۲- برای سجده و تشهد فراموش شده.
- ۳- برای طواف واجب خانه کعبه.
- ۴- اگر نذر یا عهد کرده یا قسم خورده که وضو بگیرد.
- ۵- اگر نذر کرده که جایی از بدن را به خط قرآن برساند.
- ۶- برای آب کشیدن قرآنی که نجس شده باشد.

۱۴

چیزهایی که وضو را باطل می کند

- ۱- بول (ادرار) کردن.
- ۲- غائط (مدفوع) کردن.
- ۳- خارج شدن باد معده و روده از مخرج غائط.
- ۴- خوابیدن *
- ۵- بیهوشی، مستی و دیوانگی.
- ۶- کاری که برای آنها باید غسل کرد مانند جنابت.

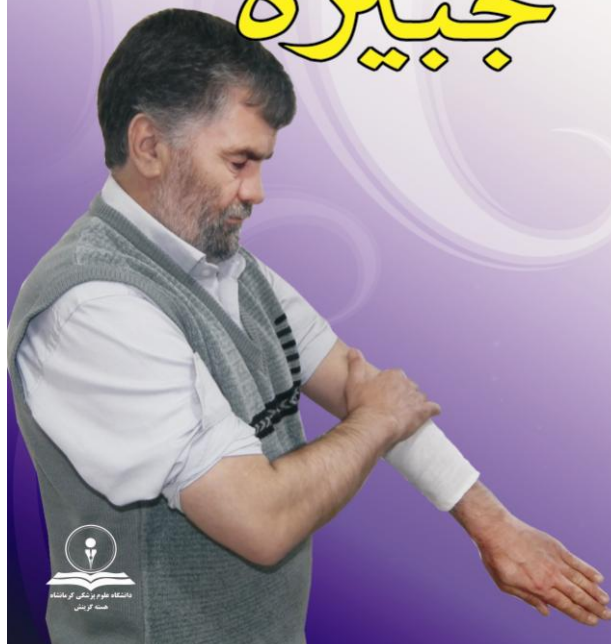
* خوابی وضو را باطل می کند که چشم نبیند و گوش نشنود

مجلس شورای اسلامی ایران

۱۵

وضوی جبیره

۱۶

چیزی که با آن زخم و شکستگی را می بندند ، جبیره گویند.

- ۱- اگر روی زخم باز است و آب برای آن ضرر ندارد باید به صورت معمول وضو بگیرد.
- ۲- اگر روی زخم جبیره است و باز کردن آن ممکن است، آن را باز کرده و اطراف زخم را شسته و پارچه ای روی زخم گذاشته روی آن را با تری دست مسح کند.
- ۳- اگر زخم در سر و پاها (جاهای مسح) است و آب برای آن ضرر دارد پارچه ای روی آن بگذارد و مسح بکشد و تیمم هم بکند.

۱۷

غسل‌های واجب

- ۱- غسل جنابت
- ۲- غسل میت.
- ۳- غسل مس میت.
- ۴- غسلی که به واسطه نذر و عهد و قسم واجب می شود.
- ۵- غسل های سه گانه بانوان (حیض، نفاس، استحاضه)

۱۸

انواع غسل

(از نظر شکل انجام آن)

- ۱- **غسل ترتیبی:**
به نیت غسل اول سرو گردن بعد سمت راست بدن و سپس سمت چپ بدن را بشوید.
- ۲- **غسل ارتماسی:**
به نیت غسل ارتماسی به داخل آب بروید به طوری که آب تمام بدن را فرا بگیرد.

جنابت

جنابت از دو راه حاصل می شود:

- ۱- آمیزش جنسی.
- ۲- خارج شدن منی به هر نحو که باشد با اختیار یا بی اختیار، خواب یا بیداری کیم باشد یا زیاد.

به شخصی که منی از او خارج شده است جنب و به این حالت جنابت گفته می شود.

آنچه که برشخص جنب حرام است

- ۱- رسانیدن جایی از بدن به خط قرآن یا اسم خدا و همچنین اسم پیامبران و امامان (علیهم السلام)
- ۲- رفتن به مسجد الحرام (مکه) و مسجد النبی (مدینه).
- ۳- توقف در مساجد دیگر.
- ۴- گذاشتن چیزی در مسجد.
- ۵- خواندن سوره هایی که سجده واجب دارند که عبارتند از:

- ۱- سوره ۳۲ (سجده)
- ۲- سوره ۴۱ (فصلت)
- ۳- سوره ۵۳ (نجم)
- ۴- سوره ۹۶ (علق)

۲۱

غسل جنابت

کسی که جنب شده برای خواندن نماز یا مس قرآن یا کارهای دیگری که شرط آنها طهارت است باید غسل ترتیبی یا ارتماسی نماید.

در غسل به موارد زیر باید توجه شود:

- ۱- عدم رعایت ترتیب در غسل ترتیبی چه عمد و چه سهو * و چه از روی ندانستن مساله غسل را باطل می کند.
- ۲- آب باید به تمام بدن برسد و اگر به اندازه سر مویی به بدن آب نرسد غسل باطل است.
- ۳- اعضای غسل باید قبل از غسل پاک باشند.
- ۴- آب و ظرف غسل پاک باشد و غصبی نباشد.

* به اشتباه

۲۲

غسل میّت

غسل ، کفن ، نماز و دفن مسلمان بر هر مکلفی واجب است و اگر کسی انجام داد از بقیه ساقط می شود و اگر هیچکس انجام نداد همه معصیت کرده اند.

میّت را واجب است سه غسل دهند:

- ۱- با آب مخلوط به سدر
 - ۲- با آب مخلوط به کافور .
 - ۳- با آب خالص.
- نحوه انجام غسل میّت مانند غسل جنابت است که قبلاً گفته شد.

۲۳

غسل مس میت

کسی که بدن افسان مرده ای را که سرد شده و غسلش نداده اند مس کند یعنی جایی از بدن او حتی ناخن و استخوانش را لمس نماید باید غسل مس میت انجام دهد. - اگر کسی بدن مرده ای را که تمام بدنش سرد نشده مس نماید غسل بر او واجب نیست اگر چه جایی را که مس کرده سرد باشد.

مس مرده بعد از غسل میت موجب غسل مس میت نمی شود.

- کسی که بعد از مس میت ، غسل نکرده است برای نماز و مانند آن باید غسل کند و وضو بگیرد.

۲۴

تیمم

در ۷ مورد بجای غسل وضو باید تیمم کرد:

- ۱- نبودن آب به مقدار وضو یا غسل.
- ۲- عدم دسترسی به آب.
- ۳- در فرض داشتن آب ، بترسد که اگر آن را به مصرف وضو یا غسل برساند خود و یا نزدیکان و یا انسان و حتی حیوانی که با او است از تشنگی تلف شوند.
- ۵- در فرض داشتن آب اگر بدن یا لباس او نجس است باید آنها را آب بکشد و با تیمم نماز بخواند.
- ۶- در فرض داشتن آب اگر استعمال آب یا ظرف آن حرام باشد و آب دیگری هم نداشته باشد باید تیمم کند.
- ۷- تنگی وقت به طوری که اگر وضو بگیرد یا غسل کند تمام نماز یا بخشی از آن خارج از وقت قرار گیرد.

۲۵

واجبات

تیمم

۱- نیت (مشخص کند تیمم به جای وضو است یا به جای غسل)

۲- زدن کف دو دست با هم بر چیزی که تیمم بر آن صحیح است.

۳- کشیدن کف هر دو دست به تمام پیشانی و دو طرف آن از جایی که موی سر می روید تا ابروها و بالای بینی.

۴- کشیدن کف دست چپ به تمام پشت دست راست و کشیدن دست راست به تمام پشت دست چپ.

۲۶

احکام

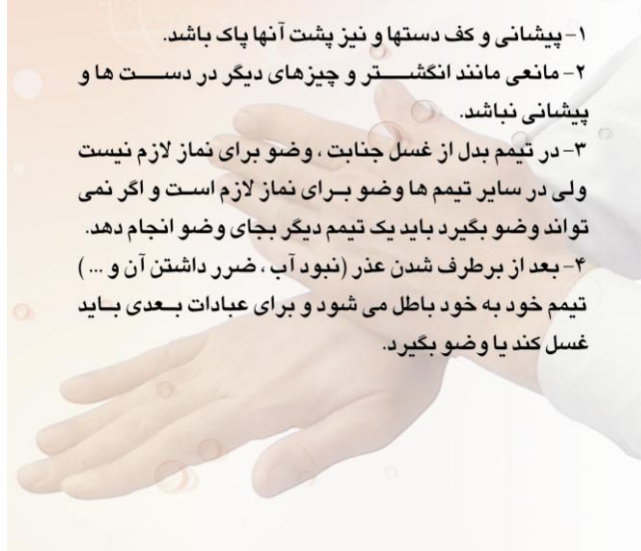
تیمم

۱- پیشانی و کف دستها و نیز پشت آنها پاک باشد.

۲- مانعی مانند انگشتر و چیزهای دیگر در دست ها و پیشانی نباشد.

۳- در تیمم بدل از غسل جنابت ، وضو برای نماز لازم نیست ولی در سایر تیمم ها وضو برای نماز لازم است و اگر نمی تواند وضو بگیرد باید یک تیمم دیگر بجای وضو انجام دهد.

۴- بعد از برطرف شدن عذر (نبود آب ، ضرر داشتن آن و ...) تیمم خود به خود باطل می شود و برای عبادات بعدی باید غسل کند یا وضو بگیرد.

۲۷

چیزهایی که

تیمم بر آنها صحیح است

- ۱- خاک ۲- ریگ و شن ۳- کلوخ ۴- سنگ
 - ۵- گل پخته، مثل آجر و سفال
- اگر موارد فوق یافت نشد به ترتیب به اشیاء زیر تیمم نماید:
- ۱- گرد و غبار روی فرش و لباس و مانند آنها.
 - ۲- گل.
- اگر هیچکدام پیدا نشد نماز را بدون تیمم بخواند ولی بعداً قضای آن را با وضو یا غسل بجا آورد.

۲۸

چیزهایی که

تیمم بر آنها صحیح نیست

- ۱- سنگ عقیق و فیروزه و سایر جواهرات.
- ۲- گچ و آهک پخته.
- ۳- خاک و سنگ نجس.
- ۴- زمین و خاک غصبی.
- ۵- برف و یخ.

کسی که بر نمازهای پنج گانه محافظت و مراقبت نماید، این نمازها برای او در قیامت نور و محبت و وسیله ی نجات خواهد بود.

(کنز العمال ج ۷، ح ۱۸۸۶۲)

نمازهای واجب

- ۱- نمازهای پنج گانه
- ۲- نماز آیات
- ۳- نماز میت
- ۴- نماز طواف واجب خانه خدا
- ۵- نماز قضای پدر
که بر پسر بزرگتر واجب است
- ۶- نمازی که به واسطه اجیر شدن
یا نذر و عهد واجب می شود.

۱- نمازهای پنج گانه :

- صبح ۲ رکعت
- ظهر ۴ رکعت
- عصر ۴ رکعت
- مغرب ۳ رکعت
- عشاء ۴ رکعت
- ۲- نماز آیات
- ۳- نماز میت
- ۴- نماز طواف واجب خانه خدا
- ۵- نماز قضای پدر که بر پسر بزرگتر
واجب است.
- ۶- نمازی که به واسطه اجیر شدن یا نذر
و عهد واجب می شود.

۳۱

شرایط لباس نمازگزار

- ۱- پاک باشد
- ۲- غصبی نباشد.
- ۳- از اجزاء مردار نباشد.
- ۴- از حیوان حرام گوشت نباشد.
- ۵- در مردان لباس نمازگزار ابریشم خالص و طلا باف نباشد.
- (آویختن زنجیر و گردنبند طلا و به دست کردن انگشتر طلا و زینت کردن با آن برای مردان حرام و نماز با آن باطل است ولی برای زنان اشکال ندارد)

۳۲

شرایط مکان نمازگزار

- ۱- غصبی نباشد.
- ۲- بی حرکت باشد.
- ۳- ارتفاع سقف آن طوری باشد که بتوان ایستاد
- ۴- اگر نجس است باید لباس یا مکان نمازگزار دارای رطوبت نباشد که لباس یا بدنش نجس شود.
- ۵- محل سجده از زانوها و سرانگشت پاها بیش از چهار انگشت بسته پایین تر یا بلندتر نباشد

۳۳

واجبات نماز

- ۱- نیت
- ۲- قیام
- ۳- تکبیرة الاحرام
- ۴- رکوع
- ۵- سجود
- ۶- قرائت
- ۷- ذکر
- ۸- تشهد
- ۹- سلام
- ۱۰- ترتیب
- ۱۱- موالات (پی در پی انجام دادن اجزاء نماز)

۳۴

ارکان نماز

ارکان: واجباتی از نماز هستند که اگر عمدی یا اشتباهی کم یا زیاد شوند نماز باطل است و عبارتند از:

- ۱- نیت
- ۲- تکبیره الاحرام
- ۳- قیام (موقع تکبیره الاحرام و قیام متصل به رکوع، یعنی پیش از رفتن به رکوع)
- ۴- رکوع
- ۵- دو سجده

۳۵

واجبات غیر رکن

غیر رکن : واجباتی از نماز است که اگر عمدی کم یا زیاد شوند نماز باطل است ولی اگر اشتباهی کم یا زیاد یا فراموش شوند نماز باطل نیست و آنها عبارتند از :

- ۱- قرائت (حمد و سوره ، تسبیحات اربعه)
- ۲- ذکر (ذکر رکوع و سجده)
- ۳- تشهد
- ۴- سلام
- ۵- ترتیب
- ۶- موالات

۳۶

نیت

انسان باید نماز را به نیت قربت یعنی انجام فرمان خداوند عالم بجا آورد و تا آخر نماز باید به این نیت باقی باشد.

- در نیت باید نوع نماز را معین کند که مثلاً نماز ظهر است یا عصر.

- لازم نیست نیت را به زبان آورد و آن را از قلب خود بگذراند بلکه همین قدر که بداند چه کار می کند و برای چیست ، کافی است.

- نماز واجب را می شود به نیت مستحب برگرداند ولی عکس آن جایز نیست.

۳۷

قرآن کریم:

نماز را بر پا دار، زیرا نماز انسان را از کارهای زشت و ناپسند باز می دارد و یاد خدا بسیار بزرگتر است.
(سوره عنکبوت آیه ۴۵)

الاحرام تکبیره

گفتن «الله اکبر» در اول نماز را تکبیره الاحرام گویند و به چند شرط صحیح است:

- ۱- حروف و کلمات «الله اکبر» را پشت سر هم بگویند.
- ۲- به عربی صحیح گفته شود.
- ۳- در موقع گفتن، بدن آرام باشد.
- ۴- آن را به کلمه پیش از آن، مثلاً به اقامه وصل نکند.

۳۸

قیام

ایستادن در موقع تکبیره الاحرام و ایستادن بیش از رکوع (قیام متصل به رکوع) و همینطور ایستادن در هنگام خواندن حمد و سوره و تسبیحات اربعه و بعد از رکوع را قیام گویند و باید امور زیر در موقع قیام مراعات شود:

- ۱- پیش از گفتن الله اکبر و بعد از آن مقداری بایستد که یقین کند که در حال ایستادن تکبیر گفته است.
- ۲- بدن را حرکت ندهد.
- ۳- به طرفی خم نشود و به جایی تکیه نکند.
- ۴- هر دو پا روی زمین باشد.
- ۵- بین پاها زیاد فاصله نباشد.

۳۹

رکوع

نمازگزار در رکوع باید مسائل زیر را مراعات نماید :

۱- به اندازه ای خم شود که بتواند دستها را به زانو بگذارد.

۲- در رکوع باید ذکر بگوید و حداقل آن سه مرتبه سبحان الله گفتن است و بهتر است بگوید : **سبحان ربی العظیم و بحمده**

خداوند بزرگ خود را می ستایم و پیراسته می شمیرم

۳- در هنگام ذکر رکوع بدن باید آرام باشد.

۴- اگر پیش از رسیدن به حد رکوع و آرامش بدن ، به عمد ذکر را بگوید نمازش باطل است.

سجده

۴۰

نمازگزار در سجده باید مسائل زیر را مراعات نماید :

۱- پیشانی و کف دو دست و سر زانو و دو انگشت بزرگ پا را به زمین بگذارد.

۲- پیشانی و دست ها و اعضای سجده را در هنگام ذکر سجده حرکت ندهد.

۳- ذکر سجده حداقل به مقدار سه مرتبه «سبحان الله» گفتن است و بهتر است بگوید :

« سبحان ربی الاعلی و بحمده »

خداوند خود را از همه بالاتر است می ستایم و پیراسته می شمیرم

۴- بعد از سجده اول بنشینند تا بدن آرام بگیرد و سپس به سجده دوم برود.

۵- باید بین پیشانی و آنچه بر آن سجده می کند چیزی نباشد مانند چرک روی مهر.

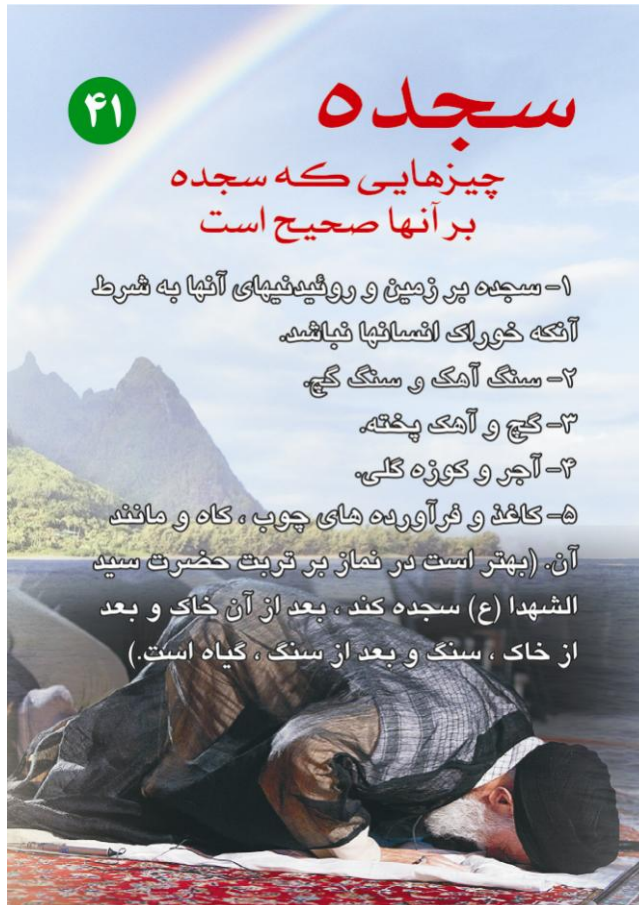
۶- محل سجده (مهر) باید پاک باشد.

۴۱

سجده

چیزهایی که سجده
بر آنها صحیح است

- ۱- سجده بر زمین و رویشیهای آنها به شرط آنکه خیرات انسانها نباشد.
- ۲- سنگ آهک و سنگ گچ.
- ۳- گچ و آهک پخته.
- ۴- آجر و گیزه گلی.
- ۵- کافور و فرآورده های چوب ، گاه و مائند آن. (بهتر است در نماز بر تربت حضرت سید الشهدا (ع) سجده کند ، بعد از آن خاک و بعد از خاک ، سنگ و بعد از سنگ ، گیاه است.)

۴۲

قرائت و ذکر

- ۱- در نمازهای یومیه واجب است در رکعت اول و دوم حمد و یک سوره تمام خوانده شود.
- ۲- حمد و سوره نمازهای صبح ، مغرب و عشاء را مردان باید بلند بخوانند ولی زنان می توانند آهسته بخوانند.
- ۳- حمد و سوره نمازهای ظهر و عصر را مردان و زنان باید آهسته بخوانند.
- ۴- نمازگزار در رکعت سوم و چهارم نماز می تواند فقط یک حمد بخواند و یا تسبیحات اربعه : (سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ) پیراسته باد خدا ، ستایش مخصوص خداست ، جز آفریدگار جهان خدایی نیست و خدا از همه بزرگتر است.
- را سه مرتبه بخواند.
- ۵- تسبیحات اربعه باید آهسته خوانده شود و فرقی میان مردان و زنان نیست.

۴۳

حمد و سوره

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 مَا لَكَ يَوْمَ الدِّينِ اِيَّاكَ نَعْبُدُ
 اِيَّاكَ نَسْتَعِينُ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ
 عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

۴۵

قنوت

در رکعت دوم همه نمازها بعد از اتمام حمد و سوره مستحب است که قنوت خوانده شود. برای قنوت کف دستها را مقابل صورت گرفته و دعا می خوانیم ، بهتر است دعاهای وارد شده در این خصوص خوانده شود.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
 وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

۴۶

تشهد

۱- در رکعت دوم تمام نمازهای واجب و رکعت آخر همه نمازها ، انسان باید بعد از دو سجده بنشیند و تشهد بخواند :

(أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ)

گواهی می دهم که جز آفریدگار ، خدایی نیست و یکتا و بی همتاست و شریک ندارد و گواهی می دهم که محمد (ص) بنده و فرستاده خداوند است. خداوندا ، بر محمد و خاندان او درود فرست.

۲- در تشهد ، بلند یا آهسته خواندن شرط نیست .

۳- مستحب است پیش از تشهد بگوید : (الحمد لله)

مجلس شورای اسلامی ایران

۴۷

سلام

نمازگزار در رکعت آخر هر نماز بعد از خواندن تشهد ، سلام می دهد یعنی می گوید :

(السلام عليك ايها النبي و رحمه الله و برکاته)

(السلام علينا و على عباد الله الصالحين)

(السلام عليكم و رحمه الله و برکاته)

درود بر تو و رحمت و برکات خدا بر تو ای پیامبر ، درود بر نمازگزاران و بر بندگان شایسته ی خدا ، درود بر شما و رحمت و برکات خدا بر شما.

مجلس شورای اسلامی ایران

ترتیب و موالات

۴۸

ترتیب:

اجزاء نماز باید به ترتیب معین شده بجا آورده شود و اگر به عمد آنها را پس و پیش نماید، نماز باطل است.

موالات:

اجزاء نماز باید پی در پی و بدون فاصله غیر متعارف باشد و آنقدر بین اجزاء نماز فاصله نیندازد که اگر کسی او را دید بگوید او در حال نماز خواندن نیست.

۴۹

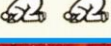
چیزهایی که نماز را باطل می کند

- ۱- از بین رفتن یکی از شرط های صحت نماز مثل اینکه در بین نماز بفهمد مکانش غصبی است.
- ۲- باطل شدن وضو یا غسل.
- ۳- روی برگرداندن از قبله به صورت عمدی به چپ و راست.
- ۴- سخن گفتن عمدی اگر چه فقط یک حرف باشد
- ۵- خنده با صدا و به صورت عمدی.
- ۶- گریه با صدا برای امور دنیوی.
- ۷- برهم خوردن صورت نماز مثل به هوا پریدن ، دست زدن و ...
- ۸- خوردن و آشامیدن.
- ۹- کم یا زیاد کردن سهوی یا عمدی رکن و کم یا زیاد کردن عمدی دیگر واجبات غیر رکن.
- ۱۰- شک در تعداد رکعات نماز دو رکعتی و سه رکعتی و دو رکعت اول نماز چهار رکعتی.
- ۱۱- دست ها را روی هم گذاشتن.
- ۱۲- آمین گفتن بعد از سوره حمد.

شکّیات نماز

- ۱- شکّهایی که نماز را باطل می کنند (۸ قسم)
- ۲- شکّهایی که نباید به آنها اعتنا کرد. (۶ قسم)
- ۳- شکّهایی که صحیح است. (۹ قسم)

شکایات صحیح نماز

شک بین	در حال	بنابر	تکلیف
••• و ••		•••	
•• و ••		••	
•• و ••		••	
•• و ••		••	
•• و ••		••	
•• و ••		••	
•• و ••		••	
•• و ••		••	
•• و ••		••	

مواردی که
می شود
نماز
واجب را
شکست

شکستن نماز واجب از روی اختیار حرام است مگر

در موارد زیر :

- ۱- برای حفظ مال و جلوگیری از ضرر مالی یا بدنی
- ۲- برای حفظ جان خود یا کسی که حفظ جان او واجب است.
- ۳- اگر طلبکار طلب خود را از نمازگزار مطالبه کند و او هم قدرت پرداخت دارد و وقت نماز هم تنگ نیست باید نماز را بشکند و طلب او را بدهد.
- ۴- برای پاک کردن مسجد از نجاسات اگر وقت وسعت برای نماز دارد و در بین نماز هم نمیتواند مسجد را پاک کند.
- ۵- برای خواندن اذان و اقامه فراموش شده قبل از رفتن به رکوع اول.

سجده سهو

و موارد انجام آن

اگر در بین نماز یکی از موارد زیر پیش آید سجده سهو واجب می شود :

- ۱- حرف زدن سهوی در نماز .
 - ۲- فراموش کردن یک سجده (بعد از نماز ، ابتدا قضای سجده را بجا آورده سپس سجده سهو انجام دهد).
 - ۳- شک بین رکعات ۴ و ۵ در نماز ۴ رکعتی.
 - ۴- سلام دادن نماز در جایی که نباید سلام بدهد.
 - ۵- فراموش کردن تشهد (بعد از نماز ، ابتدا قضای تشهد را می خواند سپس سجده سهو انجام می دهد).
- برای قیام و حرکت بی جا هم مستحب است سجده سهو بجا آورد.

۵۶

چگونگی انجام

سجده سهو

اگر کسی بخواهد سجده سهو انجام دهد به طریق زیر عمل می کند :

بعد از سلام نماز ، بدون هیچگونه حرکت و یا کلامی به نیت سجده سهو ، به سجده رود و ذکر سجده سهو را بگوید :

(بسم الله و بالله اللهم صلّ علی محمد و آل محمد)

سپس بنشینند ، و دوباره به سجده رود و ذکر را بگوید ، سپس بنشینند و تشهد و سلام را بگویند و نماز را تمام کنند.

۵۷

نماز مسافر

مسافر با ۸ شرط باید نمازهای چهار رکعتی را شکسته ، یعنی دو رکعتی بخواند :

- ۱- سفر او کمتر از ۴۵ کیلومتر نباشد.
- ۲- از اول قصد مسافت مورد نظر (۴۵) را داشته باشد. *
- ۳- در بین راه از قصد خود برنگردد.
- ۴- از وطن خود یا جایی که می خواهد ۱۰ روز بیشتر در آنجا بماند نگذرد.
- ۵- برای کار حرام سفر نکند.
- ۶- دوره گرد و صحرانشین نباشد.
- ۷- شغل او مسافرت نباشد. (مانند راننده)
- ۸- به حد ترخص برسد یعنی از وطن و جایی که مقیم است به اندازه ای دور شود که دیوار شهر را نبیند و صدای اذان را نشنود.

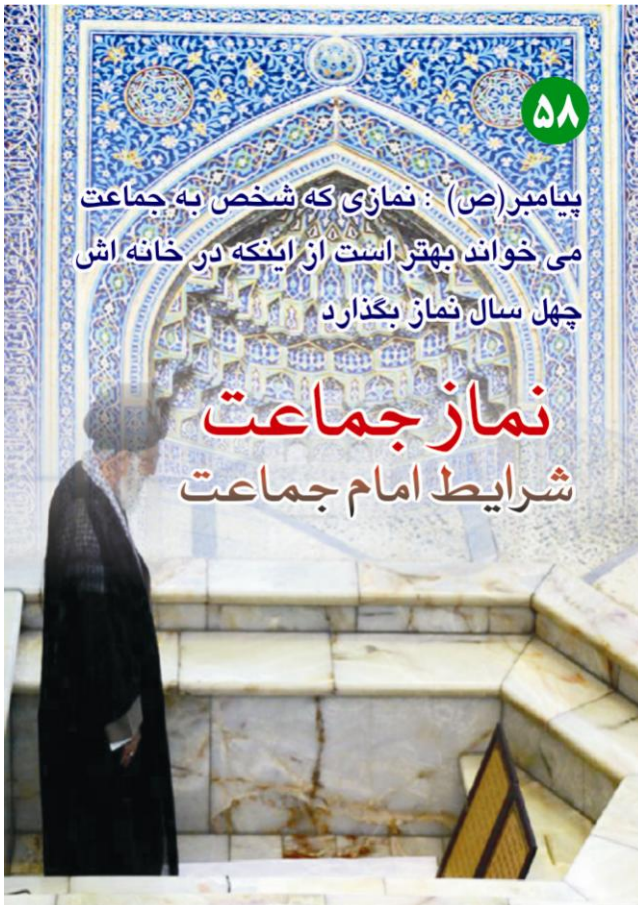
* منظور از سفر مجموع رفت و برگشت است.

پیامبر (ص): نمازی که شخص به جماعت
می خواند بهتر است از اینکه در خانه اش
چهل سال نماز بگذارد

نماز جماعت

شرایط امام جماعت

نماز جماعت

و

شرایط امام جماعت

- ۱- بلوغ
 - ۲- عقل
 - ۳- شیعه دوازده امامی
 - ۴- عادل
 - ۵- حلال زاده
 - ۶- نماز را به طور صحیح بخواند.
 - ۷- برای مردان امام مرد باشد و احتیاط واجب برای زنان هم همینطور.
- کسی که ایستاده است به نشسته به خوابیده نمی تواند اقتدا کند و نیز خوابیده به نشسته و خوابیده به خوابیده هم اقتدا نکند.

۶۰ وظایف مأموم

- ۱- محل ایستادن مأموم از امام پایین تر نباشد
- ۲- جلوتر از امام نایستد و قدری عقب تر از امام باشد.
- ۳- غیر از حمد و سوره باید تمام نماز را خودش بخواند البته اگر رکعت اول و دوم مأموم با رکعات سوم و چهارم همراه شود حمد و سوره را نیز باید خودش بخواند.
- ۴- تکبیره الاحرام را نباید پیش از امام یا همراه با او بگوید بلکه بعد از امام باید بگوید.
- ۵- در حرکت نباید از امام پیشی بگیرد.
- ۶- اگر دو رکن پشت سر هم از امام عقب بماند و یا جلو بیفتد باید نماز را تمام کرده و دوباره بخواند.
- ۷- مأموم باید از امام تبعیت کند پس اگر به سهو زودتر به رکوع رود اگر می داند که در صورت برگشتن به بقیه حمد و سوره امام می رسد باید برگردد و نیز اگر امام در رکوع بود و او به سهو از رکوع برخاست اگر بتواند باید برگردد.

۶۱

چگونگی اقتدا به امام جماعت

- ۱- در رکعت اول و دوم امام در هر جای حمد و سوره و قنوت و رکوع باشد می توان اقتدا کرد.
- ۲- در رکعت سوم و چهارم که امام مشغول تسبیحات اربعه است مأموم باید صبر کند تا امام به رکوع رود سپس اقتدا کند یا اگر امام مثلاً تسبیحات اربعه را با تأتی می خواند و مأموم می تواند در این فرصت حمد تنها را بخواند می تواند اقتدا کند و کره باید تأمل کند تا در رکوع اقتدا نماید.

منابع

فهرست منابع :

- ۱- توضیح المسائل حضرت امام خمینی (ره)
- ۲- کتاب استفتات مقام معظم رهبری (زید عزه)
- ۳- رساله آموزشی رضا قربانیان.
- ۴- آموزش نماز محمد حسین فلاح زاده.
- ۵- احکام نماز محمد وحیدی.

بِسْمِ اللَّهِ

لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَ مِنْهَا جَا

برای هر یک از شما (امتها) شریعت و راه روشنی قرار دادیم.

مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) :

گزینش باید هوشمندانه، عالمانه و دقیق باشد.

هسته گزینش دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه در راستای عمل به فرمایش معمار کبیر انقلاب حضرت امام خمینی (ره) در بند ۴ فرمان معظم له در امر گزینش در پانزدهم دیماه سال ۱۳۶۱ مبنی بر تهیه جزوات و مطالب مختصری شامل بعضی از مسائل شرعی که محل اطلاع عموم است و مسائل اعتقادی که دانستن آنها در اسلام لازم است با عزمی جدی بر آن شد به شیوه ای ساده و روان نسبت به تهیه کتابچه آموزش احکام مبتلا به اقدام و در اختیار ارباب رجوع محترم و متقاضیان استخدام در دانشگاه علوم پزشکی قرار دهد.

بی شک جذب و استخدام نیروهای مؤمن و متعهد به میانی
اسلام در دانشگاه موجب رشد و شکوفائی هر چه بیشتر
نظام مقدس جمهوری اسلامی و ارائه خدمت مطلوب تر به
مردم شریف استان در مراکز بهداشتی درمانی خواهد شد.
امید است مجموعه حاضر که با همت همکاران گزینش و با
رعایت اختصار تهیه شده مورد استفاده متقاضیان استخدام
قرار گرفته و در جهت ارتقای بنیه اعتقادی شما عزیزان مؤثر
واقع شود.

هسته گزینش دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

تنظیم و گرد آوری هسته گزینش دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

kermanshah.selection.behdasht.gov.ir

۰۸۳۳۸۲۵۶۱۶۴

۰۸۳۳۸۲۵۶۱۶۵

۰۸۳۳۸۲۵۶۱۶۷

۰۸۳۳۸۲۴۸۵۹۶

تکثیر با حفظ منبع شرعا "جایز است"

نشر: موسسه چاپ رزقی کرمانشاه

تلفن: ۰۸۳۳۷۲۲۴۲۴۳